

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 9. grudna 1887.

List 49.

Govor

v god sv. Ignacija v Repnjah 31. julija 1871.

*Prečudne reči je delal v svojem
živeljenji. Sir. 31.*

(Dalje.)

Izvolili so bili Ignacijevi učenci njega za svojega naj višega predstojnika ali generala, kakoršne imajo večinoma tudi drugi cerkveni redovi, in taki naj višji predstojniki prebivajo v Rimu ter od tam vravnajo svoje redovne ude po vsem svetu ter so tako v veči edinosti s sv. Cerkvijo. Sv. Ignacij tedaj je pošiljal svoje učence po mestih, deželah ter po vsih krajih v vinograd Gospodov, da naj delajo, sadijo, trebijo, ote- vajo, se borijo in vojskujejo proti vsemu hučemu, zve- ličujejo, kar koli se dá še za Boga pridobiti. Enako je sam neutrudljivo delal v dušnem pastirstvu, podučeval otroke, pridigal, duhovne vaje obhajal, spovedoval...

Kako ga je skerbelo zveličanje duš, kako ga je pekla njih nesreča, je kazal tudi s tem, da je kmali po ustanovitvi svoje družbe napravil v Rimu polno dobrotnih pribežališč, kakor so: pokorišnica za zagre- šene, zapeljane in nesrečne osebe; ubožnica za spre- jemanje in oskerbljenje deklic, katerih nedolžnost je bila v nevarnosti zavolj njih ubožnosti; hiša za sprejemanje judov, ki so se pripravljali na sv. kerst.

Najbolj pa je skerbela povsod napravljati odrejša, šole, gimnazije za mladino, ker to je eden glavnih namenov njegovega reda. Močno pri sercu so mu bili tudi zmoteni protestantje, toraj je vsim svojim tovaršem posebno zapoved dal, da naj za nje molijo, vsak je imel po eno sv. mašo na mesce opraviti za protestante, da bi se spreobrnili; napravil je v Rimu velike šole, nemški vstav, da bi se mladenči iz krajev Nemčije tam prav dobro v veri izučili in vterdili, potem pa po Nemškem pravi katoliški uk razširjali in krivoverstvo odpravljali.

Moram omeniti, da koder koli po svetu sem hodil, povsod sem našel, da jezuitske cerkve so bile posebno lepe in Božja služba v njih se je z veliko spodbud- ljivostjo opravljala. Mnogi zmed vas so sami vidili, kako lepa je šentjakopska cerkev v Ljubljani, kakošne imenitne marmorne altarje ima, kako zala je kapela sv. Frančiška Ksav.; lejte, ta cerkev je delo oo. jezuitov.

In da se je tako skerbelo za lepoto in čast Božje hiše, to je izhajalo od sv. Ign., kateri je veliko na to deržal, zapovedoval in si prizadeval, da se je Božja služba opravljala v lepih in snažnih Božjih hišah. Ko bi nam kdo začel popisovati vso lepoto njih svetiš, le kar jih je samo v Rimu, ne prišel bi kmali na konec; toda takrat, ko sem bil jaz tam, so imeli veliko dražih reči že poskritih in namesto njih so bile djane v altarje in drugodi bolj nizke cene podobe, oprave itd., da bi tolovajski tujci tolike škode ne storili, ako jih začnejo grabiti. Tudi šolske mladenče in mlajši klerike so poslali na tuje, na Francosko, Angleško, Av- strijansko, da bi jih jim sovražniki v vojske ne pobrali. Bil je namreč ravno čas, ko so bili Sardini papežu Rim uzeli.

Sv. Ignacij je bil kaj skemben za to, da so bili njegovi tovarši tudi učeni, ker tako so zamogli kri- vovercem in sovražnikom naj lože kljubovati. Dal je nektere svojih tovaršev v šole, da so se učili, drugi so bili pa na misijonih, in on sam je bil že v Zveličarjevi starosti, ko je začel študirati in izdelal je tudi viši šole. Imel je red prav učenih mož že v začetku, kakor P. Kanizij, Belarmin; in to ob vsih časih. Čez 12000 pisateljev daje spričevanje njih učenosti, prid- nosti in gorečnosti. Jan. Maldonat je mogel l. 1565 v Parizu pod milim nebom učiti, toliko je imel učencev. Tako je še zmiraj; družba oo. jezuitov ima natanke šole, vsak se mora navadno prav veliko učiti, preden ga dajo v očitno delo; toraj ima družba prav učene gospode, to pa v vsih rečeh. V Rimu smo vidili je- zuitovsko zvezdogledarno, ki je izmed naj imeni- niših na vsem svetu. Ne morem vam učenih reči raz- kladati, ki smo jih tam vidili, opomniti pa utegnem, da skoz daljnoglede so nam kazali solnce; bilo je pred nami solnce kakor okrogla šipa na mizici, in kakor koli je solnce viditi čisto in svitlo, razodevalo je vendar svoje temne pike, lise in maroge, ki so se na tanko razločile in ki učeni veliko preiskujejo in opraušajo. kaj neki so ti madeži na tako svitem solncu? Iznašli so oo. jezuiti v Rimu strojbo ali mašino, ki je tako umetno narejena, da sama vseskozi piše in zaznamuje, koliko je mraza ali gorkote, vetra itd., to je, stan tem- perature. Imenuje se ta stroj „meteorograf.“ P. Sechi (ki je bil nedolgo potem umerl) je bil za to iznajdbo na razstavi v Parizu med naj prvimi dobil zlato sve- tinjo kot „premium.“

Strašno veliki daljnogled je postavljen visoko v zvezdarni, v nekakem stolpu nad drugim poslopjem, kakor je n. pr. štula na ljubljanski realki. in se vertí, kakor gledavec hoče; tudi vse tisto ostrešje, zgoraj za potrebo odperto, se z vinto dá vertiti. (Sam sem poskušal; prav čudovito je to urejeno). Ravno te dni sem bral, da zviti Lahoni so hotli tudi učenega patra Sechi-a za svojo stran pridobiti, da bi se z njim ponašali, in določili so mu bili visoko čast, ako bi se jim podal; pobožni mož pa ni šel na limanice hudobnim rabutarjem. —

(Konec nasl.)

Sveta Družina.

Poljski spisal J. B. Zaleski.
Prosto poslovenil J. Bile.

(Dalje.)

II.

In Jožef gre z Marijo, ž njima Jezus
Iz tempeljna; deržijo se za roke.
In koder hodijo, glasno postane,
Ker mlado, staro, vse si šepetá:
„Poglejte, gre! On je Obljubljeni:
Nov up in milosti ti nosi, Sijon!
Gospodov prerok Njega oznanuje.“
Resnice uka novega navdan,
Prihaja ta in uni v duhu ubog,
Poljubit Sinu, Materi obleko;
Dišeče cvetke dajajo deklíči,
Vesél sprejema Jezus, in z ročico
Ozdravljajoč se zahvaluje vsim.

In stolpov senca vedno daljša se;
Ponavljajo že na stopnicah v sencí
Premuogi: „Deček ta od kod, kedó je?
Iz Nazareta! Al je Nazarenc?
Je lí mogoče? Al ste elišali že,
Da pršél prerok kak je z Nazareta?

„No Simon, no — Natanael, kaj ne?
Pregraje mitničarji, ribíči
Pustili mreže, šli za Dečkom bojo!“
Tako je rekel Levi, carski colnar.
Poganja zerno že, se giblje brazda.
A kakor mavrica bliščí in malo
V oblakih tone, vgaša in ugasne;
Tak prišel s stariši Jezus je in zginil.

In pusto bilo je in prazno, tiho;
Le staríki po oknih, ker od doma
Izvabil dan je iger lahkomiselne
Glavé. Tazó nevídeni so šli
Ti trije tje do gostoljubnih vrat.

Že vabi gostoljubna hišica
Elizabete; dim se kroži kvišku;
Na dvoru mlada trava zelení že,
In čedno, snažno je kamòr pogledaš.
Kot pristojí se skerbni gospodinjí,
Tako s sorodniki Elizabeta.
S prijateljicami jih pred hišo čaka.
Vesél pozdravi Jezus jo od daleč;
Potem pa one, ki krog nje so stale,
Veroniko in Marto in Salomo,
Prijazno daja jim detinsko roko;

A one vračajo pozdrav ljubezni,
Poljublajo spoštljivo Mu desnico.
In prav prijateljsko bité k Mariji,
Ljubezen vsaka hoče ji skazáti,
Ne manj prijazno tudi Jožefu.

V stanico gostje stopijo. Kakó
Je tukaj vse lepó, vabljivo, čedno.
Napolnjena jedíl je tečnih miza,
Pokriva tanek pert jo, bel ko sneg.
In skozi okno solnčice se smeja,
Posodo borno z zlatom oblivaje.
Lepó je tu, vabljivo in vselo!
In rož je mnogo. Všeč je Jezusu
Duhtenje cvétek, pisana krasota.
Najlepši, rožni venec spletel je,
Marijo venčal ž njim in djal takó:
„Kako lepó Te rože zaljšajo!“

Presveta Mati s cvetjem venčana,
In Sin in Jožef, nje soproj,
Na prvo mesto posajéni so.
In druge skupej čakajo žené,
Na strani, pa še starčík blagi, Jožef,
Blagosloví poprej darove Božje:
Ker mož dozorel, mnogo skušen mož.
Ušeč je nebu v svečeniški častí.
In Jožef dela po ukazu pisma.
A Jezus dokončá, in zlomi kruhe
V molitvi. Kruhe pa potem delila
Iz koša gostom je Veronika;
Častitljiva Elizabeta stara
Dolžnost je gospodinje spolnovala.

Kosilo skromno je, pa dobro, tečno.
Veleva Jezus svojim ni preojstro
Zakona mnogih postov spolnovati,
Za znamnje sveto, ker je še na zemlji.
Zató je mnogo dobrega tam bilo,
Kar temu je al unemu po voiji,
Golobi, jaguje in sušeno sadje,
In nekaj vina, da krepčá stareje;
A vendar nihče ni jedíl izbiral.
Da le v telesu duh ostal je čverst.

(Dalje nasl.)

Unija in razkol.

III.

(Konec.)

Siemasko je dobil nadškofijo v Mohilevem, in je delal do smerti l. 1868, žali, da vspešno za razkolstvo! Med tem je pa Nikolaj od dne do dne postopal bolj brezobzirno, izšlo je bilo l. 1828 več ukazov, ki so merili na to, da so se rusinski škofje mogli ravnati popolnoma po vladi; bili so ji popolnoma izdani. Še bolj brez srmožljivosti je vlada lahko postopala po nesrečni vstaji l. 1830. 29. novembra l. 1830 je buhnila ustaja v Varšavi, knez Adam Čartorisky je bil začasno vladi na čelu. A bilo je vse zastoj. Pri Ostrolenki je propala Poljska, in Varšava se je mogla 6. septembra udati 1831 na milost in nemilost. Kolovodje so se odtegnili, a prosto ljudstvo, posebno pa duhovščina, je móгло okušati vso jezo carovo. Pod carom Aleksandrom so vživali Poljaki precej svoboščin, tako imenovana

kongresna Poljska je bila v marsičem avtonomna (samostojna); te pravice so šle po vodi.

Siemasko, izdajalec na nadškofovem sedežu v Mohilevem, je pobral vse stare mašne bukve, obrednike in molitvene knjige, ter vrnil take, ki so bile tiskane v Moskvi. Ensko so odpravili vse latinske obrede pri službi Božji. Župnike je nastavljal vlada, ki je poznala svoje ljudi. L. 1839 so prestopili 3 rusinski škofje k razkolu, in sedaj je bilo tako rekoč vse zgubljeno.

A tudi so se natajali duhovni, ki so se Boga bolj bali kakor ljudi, ki so šli raji v zapor, in v Sibirijo v rudnike, kakor da bi bili vero zatajili. Med temi se je odlikoval sivi starček Bulhat, metropolit v Vilni, ki ni hotel imeti nikake zveze z izdajalcem Siemaskom in z odpadnim škofom Lužinskim v Palocku; zato ga je pa vlada odstavila od vodstva rusinske cerkve. Ko je umrl l. 1838, so imeli izdajalci proste roke. Veči del niže duhovščine ostal je stanoviten. Toda ruska vlada jih je že znala omečiti.

L. 1839 mislili so, da so že pri cilji. Izšel je ukaz, ki je sprejel vse duhovnije, ki so bile kedaj razkolniške, zopet v svoje področje. Tako imenovana „sveta sinoda“ je 24. svečana 1839 slovesno izrekla, da je zveza z Rimom pretergana in da so te župnije zopet stopile v tako zvano pravoslovje, k ruski cerkvi. Kovali so svetinjo v ta spomin, ki je imela binavski napis: „Sovraštvo ločilo l. 1595, ljubezen združila l. 1839. Hinavstvo in laž se res samo po lici bije. Od vseh rusinskih škofij je obstala samo ena, po drugih škofijah se je odtegnila le ta in tam kakšna občina nameram nesvete „sinode.“

„Kar še ni, pa bode“ si je mislila sinoda, ki je gorko nadaljevala, kar je bila začela, in kervavo preganjanje se je začelo, da bi še ostale pripeljali v naročje razkolstva. Samostane oo. bazilijanov, kolikor jih je še bilo zvestih, so odpravili, menihe zaperli. Umerli so nekateri za lakoto, tako 74letni o. Slobodski. Odpadnik škof Zubko je nekatere zapiral v podzemeljske rakve. Da jim odvzamejo še spoštovanje, trosili so laž, da so v pijanosti umerli. Za sveto vero niso umirali le duhovni, marveč tudi neduhovni. — Bilo je v ponedeljek velicega tedna l. 1841, v guberniji Mohilevski, ko vas Dudakovic obkolijo vojaki, orožniki pod vodstvom podgubernaterja. Do petka so ljudi postili, potem so vas zažgali, odličnim v selu so dali po 300 palic, dve uri po tem so umerli — za katoliško vero. Vendar so zadnji upor v rusinskih škofijah zaterli še le l. 1854. Takrat so v Sibirijo vlekli vse tiste, katere so celi teden pretrepali in so vendar še stanovitni ostali. To tedaj je bila zmaga razkolništva. Sinoda je roke sklenila ter hvalila božjo previdnost, češ, da se je na tem svetu prikazala. Siemasko je caru poročal o tem; na poročilo pa je car Nikolaj zapisal: Sveti in častivredni nadškof, vse kar si storil, je častivredno in sveto, vse odobravam, kar si dosihmal storil in kar še bodeš storil. — Krasna razlaga napisa na spominskem denaru!

Car Nikolaj je vladal od l. 1825—1855, in dokler je on živel, ni prenehalo preganjanje katolikov. L. 1845 je bil v Rimu, in tadanjemu papežu Gregoriju XVI je obljubil, da bode nekaj odjenjal; l. 1847 je bil res sklenjen nekak konkordat z Rimom, a na Ruskem ni bil razglašen, in ostalo je največ pri starem. 2. marca 1855 je umrl car Nikolaj nagle smerti, učakal je še to ponižanje, da je bila Rusija zmagana v Krimski vojski, kar mu je boje serce poterlo in grenilo zadnje trenutke življenja. Ko so se po Krimski vojski diplomati pogajali za mir, je Rusija tajno zvedela, da misli Avstrija na kongresu predlagati „versko prostost“ katolikov na Ruskem. To pa bi bilo boje sramotno za Rusijo, kajti

potem bi bilo na odličnem mestu pripoznano, da se katoliki na Ruskem proganjajo. Takoj je bil razglašen konkordat l. 1847, toda v Rimu se niso malo načudili, ko razglašeni konkordat prvotnemu ni bil podoben. — Toda še to upanje, kar so ga imeli v konkordat, je hitro splavalo po vodi, in Aleksander je nadaljeval rusko politiško „zatiranje katolikov.“

Še je bila škofija v Chelmu; ta škofija, ker je bila v poljski kraljevini, a ne med rusinskimi prebivalci, ni bila odpravljena z ukazom l. 1839. Živelo je tam 250.000 unitov med latinskimi katoliki. Že Nikolaj je skušal to škofijo zatreti, ker je tam postavil več razkolniških cerkvá, dasiravno tam ni bilo prav nič razkolnikov.

Tudi je ukazal vpeljati pravoslavne obrede po cerkvah unitov. L. 1841 je razglasil škof Šumborski, da se imajo deržati navad pravoslavnih. Pod njegovim naslednikom je prišlo seminišče popolnoma v ruske roke; sposobnejše gojence so pošiljali na ruska učilišča, da so tam zveršili šole. Ob enem so vse pripravili, da zatarejo oo. bazilijane. Škofa katoliškega Kališkega so poslali v Sibirijo. L. 1867 je bil poljski jezik v cerkvi prepovedan; 63 duhovnov se ni udalo, te so v Sibirijo gnali, ako niso do časa pobegnili, in na njih mesto so prišli razkolniški popi, katere so poklicali iz Galicije. Ti so podali do cesarja prošnjo, da naj vzame v naročje pravoslavja (razkolstva) tudi to zadnjo škofijo. L. 1874 je doveršila oborožena sila to spreobrnjenje k razkolništvu. Po sili so vpeljali „pravoslavni obrednik“ v cerkev, in unite so podili v take cerkve. V 26 krajih je kri tekla, ker so se uniti branili stopiti v razkolne cerkve. Le nekaj teh grozovitosti naj se omeni.

V Pratulín, malo mesto, je prišel polkovnik Stein. Zakaj se zoperstavljate caru? tako je prašal pred cerkvijo zbrane občinarje, ter je ukazal ljudem, naj se razglasí za pravoslavne, t. j. za razkolnike. Ko so ljudje rekli, da morajo Bogu bolj pokorni biti, kakor cesarju, ukaže polkovnik vojakom, naj vdrihajo po ljudéh. Začne se metež, umorjena sta bila 2 vojaka in 1 kmet. Vojaki stopijo na povelje nazaj, in začúo streljati med nje. Bilo je 10 umorjenih in mnogo hudo ranjenih. — Poglavitno sredstvo za spreobračanje pa je bil korobač (knta.) Na ta način so prisilili v razkolstvo 241 župnij, 187 duhovnov, ter 241.000 unitov. Zastonj je povzdigoval papež Pij IX svoj glas za uboge unite, v Petersburgu se niso zmenili za njegove prošnje in svarila. Po zunanje doveršil je ta odpad izdajalec Popiel, administrator škofije, ki je cesarja ponižno prosil, naj ceni tudi to cerkev za „pravoslavno.“ Kaj pa, da so „sprejeli milostno“ to prošnjo in Popiel je v pastirskem listu zvijačuo naznanil, da „odsihmal on in njemu izročeni vérti niso več v nasprotji z „blagimi naredbami vzvišenega cara.“ Sto let je tedaj terpel boj zoper unijo, od 1773—1874. Osem milijonov so po vradnih izkazih s korobačem spreobrneli k razkolništvu, dasiravno jih je še sedaj na tisoče, ki so ostali zvesti katoliški Cerkvi — brez mašnikov in cerkvá. Plačujejo popom kerst in kar jim gre cerkvenega denarja, a otroke kerščujejo sami. Ko preneha železna sila, bodo se zopet povračali k uniji.

L. 1886 se je zgodilo nekaj, kar nam priča, da Rusini niso še vsi postali razkolniki, in da Rusija dosihmal ni prenehala kristjanov preganjati. Precej v začetku tistega leta smo brali po časopisih (po Varšavskem dnevniku), da se uniti še premalo kaznujejo zato, ker ne hodijo k razkolniški službi božji; 10 rubljev to je še vse premalo. Tisti, ki so „terdovratni,“ naj se kar drugam prestavijo, pred vsem pa je treba take (katoliške) duhovne kaznovati, ki unitom svete zakramente delé.

Precej takrat smo se prašali med seboj, kaj to pomeni, mar se bode preganjanje začelo še huje? Toda ni bilo treba dolgo čakati; 1. februarja so zgrabili 3 dominikance v Lublinu in so jih tirali v varšavsko terdnjavo. Prišlo je do kervavih izgredov, narod je bil s prvega miren, a ko so ga redarji dražili, je prišlo do meteža. Potem so ves samostan prestaknili ter iskali kerstnih bukev in zapisnikov o rusinskih unitih. Enako so boje stikovali pri oo. pavlovcih v Čenstohavu in pri mnogih duhovnih v Varšavi. Tudi neduhovnom niso prizanesli. Prijeli so 12. marca posestnika Česlava Dumbovskega, da ga tirajo v globoko Turčijo. Ko je njegov brat prosil dovoljenja videti ga še enkrat, so tudi njega zgrabili in naprej tirali. Ko so pozneje dni božjepotniki iz rusinskih krajev bili v Rimu, in so se pri sv. Očetu sedanjem papežu bričko pritožilo o ruski vladi, čakala jih je domov priredbe že ta ali una kazen; med romarje so se bili potuhnili tudi izdajalci, ki so potem vse izdajali ruskim oblastim. Bog sam vé, kedaj neha to preganjanje? Božja roka dolgo, dolgo odlaša, a kedar mahne, hudo zadene.

Razpor med ruskim in poljskim narodom je že star, k političnemu sovraštvu je pristopilo sedaj še versko sovraštvu. V srednjem veku je bila Poljska močnejša od Ruske; pod Jagelonovci je bila na verhungu slave in moči in je segala od vzhodnjega do črnega morja. Moskva se je začela vzdigavati v 15. in 16. stoletju; a Poljska slabeti. — Poljski kralji so bili do malega vsi verni katoliki, ki so pridobili tudi Rusine v Mali in Rudeči Rusiji za unijo, ruski cari so ostali terdi razkolniki. Pod Petrom je stopila Rusija v versto evropskih držav; Katarina je delala v tem smislu naprej, in je skerbela, da Poljsko ni prišlo do miru. Poljsko je bilo deljeno in deljeno — tolikrat, da ni nič ostalo. Carica Katarina je začela preganjati zedinjene Rusine. Nikolaj je stopil v nje stopinje in car Aleksander, † 1881, je pogubil zadujo zedinjeno škofijo. Rusi sovražijo Poljce, da bi jih ložej porusili, jemlje jim vero. Rus vero napada, da jih lože porusi, z vero pade tudi narodnost.

Poljsko kraljestvo je propadlo, ker ni imelo srednjega stanu, meščanskega. Oholi plemiči so narod zatirali, a kraljevo oblast slabili, kakor n. pr. na Ogerskem. Ogre je izdal Turkom nasprotni kralj, Poljake pa lastni kralj Rusom; perve je rešil iz turških krempeljev nemški cesar Leopold, Poljaki so se pa Napoleonu I v naročje vergli, in s tem se Rusom še huje zamerili. Z ljudomilim Aleksandrom I Poljaki niso bili zadovoljni, dobili so terdega in brezobzirnega Nikolaja, ter je prav za prav še le začel „katolike“ preganjati, ker je z uniti tako srečen bil. Po nesrečni ustaji l. 1830 in 1831 so kolovodji zbežali na tuje in bili so po vseh deželah prvi med rovarji; njih rojak duhoven jim je nekdam to očital, ter rekel, da zaradi svojega ravnanja ne bodo nikdar videli svoje domovine. — Kolovodji so se rešili, ali ostalo je katoliško ljudstvo, ki mora prenašati vso nejevoljo Rusov. Po eni strani jih Nemci hočejo iznaroditi, ter jim jemljejo zemljo in jezik njih očetov, Rusi pa bi jih radi zvalili v razkol. Tedaj ubogi Poljski narod, od dveh strani stiskan, pojemlje od dne do dne. V teh okoliščinah je pač težko pravo zadeti; najbolje za Poljake je pač to, da so mirni in tihi, ter ne dajejo Rusom povoda za zatiranje. Sedaj za nje ni drugzega rešenja, kakor mirno terpeti. — Pride pa še morda čas, ko bi se Rusija (ruska vlada) rada na katolike opirala... Iz Poljakov pa Rusi, ako jim vzamejo vero in narodnost, ne bodo nikdar naredili vnetih razkolnikov in zvestih državljanov; pač pa nihiliste in rovarje; krivica se sama tepe in narodi imajo že tukaj svojo sodbo in obsodbo. —

Ker so vse to zgodovinske resnice in se to sedaj nam pred očmi godi; ne moremo razumeti, zakaj se nekateri slovenski, sicer spoštovani rodoljubje, toliko pehajo za Ruse. Mar je tem ljudem narodnost prva in pglavitna stvar, vera pa le nekaj slučajnega, kar človek po okoliščinah sme spremeniti? Kje je pamet? S takimi se pač verni katoliki nikdar ne morejo v nazorih strinjati! —

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. P. Klinkowström prav izverstni govor drugo nedeljo v adventu se je sukal krog besed: „Si Ti, kateri ima priti?“ Ali si Ti Tisti, ki ga je pričakoval vesoljni stari testament?... Kako je pač sv. Janez K., tako velik prerok, mogel prašati, če je Kristus od vesoljnega sveta pričakovani Mesija? Sv. Janez K. je dobro vedel, prav dobro vedel, da je spolnjeno prerokovanje Jakobovo: „Kraljeva palica ne bo odzeta od Juda, dokler ne pride „On“, ki ima poslan biti. (Gen. 49.) Sv. Janezu K. je moralo jasno biti, da po prerokovanji Davidovem, Caharijevem in Danielovem je Kristus Tisti, čegar moč seže od morja do morja in od reke do kraja zemlje (Ps. 71; Cah. 9). Sv. Janez moral je spoznati, da Kristus je Tisti, pri katerem so se spolnili Danielovi tedni. (Dan. 10) — Čimu po vsem tem jasnem spoznanji Janez Kerstnik še praša: če je Kristus Tisti, ki ima priti?

Sv. Janez K. tega ni vprašal sam za sebe, ampak zaradi svojih učencev in sicer iz višjih vzrokov... Delali so nekteri takrat stranke, kakor bi Kristus drugi nauk učil in Janez K. drugzega; nekteri so celo dvomili, če morebiti Janez K. ni mesija. Treba tedaj je bilo jasnega nauka, Janezovi učenci morali so tudi iz Jezusovih ust zagotovilo dobiti, da je On obljubljeni Mesija. To pa toliko boli, ker je sv. Janez K. bil že v ječi in je vedel, da ne bo dolgo več med svojimi učenci. Janez K. je hotel svoje učence pred svojo smertjo s Kristusom popolnoma zedinjiti.

Pojasnoval je slavni govornik dalje, kako je Kristus sam „pot, resnica in življenje,“ kako ga farizeji in velikani, kakor predpoda sedanjih posvetnjakov, niso sprejeli, temuč ga čertili in preganjali; kako pa poštenjaki vsih časov govoré s Petrom: „Gospod, „kam čemo iti: „Ti imaš besede večnega življenja“....

Da je Jezus Janezove učence popoluoma prepričal svojega Božjega poslanja, jim ni naravnost rekel: Jaz sem Mesija, jaz sem Tisti, kateri ima priti; temveč pokazati je hotel, da On je res Mesija, kar se iz tega vidi, ker dela Mesijeve opravila, Mesijeve čudeže, da se spolnuje Jezusovo prerokovanje, ki pravi: „Bog sam bo prišel in vas zveličal, takrat se bojo oči odpirale slepim in ušesa gluhim, kruljevi bo poskakoval kakor jelen in jezik mutastih se bo rešil. (Iz. 53.) Iz tega tedaj Kristus dela sklep: Premišlujte tedaj, če to nad menoj vidite, in ako najdete, pojdite k Janezu in povejte mu, kar ste videli: „Slepi spregledujejo, hromi shajajo, gobovi se očiščujejo, in ubogim se evangelij oznanuje. In blagor mu, kdor se nad menoj ne bo pohujšal“... Iz poslednjih besed je pridigar posnel priliko, da je šibal tiste neznačajne, ktere veter kakor puhel terst sem ter tje maja, pa mehkužnike, kterim se malo prileže Jezusov resni nauk itd.

Iz vsega živlega spričevanja, da je Jezus Kristus Bog in obljubljeni Odrešenik, je umni poslušavec tudi

lahko spoznal, kako priméren je ravno ta evangelij sv. evangelista Mateja (11, 2—10) za advenčni čas. Vsakemu previdnemu verniki tedaj mora na tem biti, da se z očiščevanjem, z vredno spovedjo dobro pripravi na „Advent“, to je, na prihod nove zaveze o blagem Božiču, ki se tako naglo bliža.

Dolina, 28. nov. Včerajšno nedeljo obhajali smo lepo slovesnost v naši cerkvi, zares vesel dan za vso župnijo. Ravno leto je preteklo, odkar smo se preselili v službo božjo v novo cerkev, a veliko, čuda veliko smo si z Božjo in dobrih ljudi pomočjo pripravili v tem letu v njeno notranje oplešanje.

Blagoslovili so nam velečast. g. dekan Leskovski dr. J. Šterbenc nove altarje, prižnico, spovednici, oplešani kerstni kamen, nove klopi in več družega za službo božjo potrebnega orodja. Vse je izdelano v lepem soglasi s slogom cerkve, t. j. v novoromanskem, zvanem bizantinskem slogu. Tukaj ni nič težkega, nič nagromadenega, ni očesu neprijetnih dolzih ravnih čert, ali praznih planot, povsodi se kažejo temu slogu lastni okraski, ter jako prijetne premembe med osenčjem in svetlobo. Od druge strani pa se je tudi skerbno ogibalo onih malenkostnih, nevrednih oplešavcev in dečjih drob-narij. Spovednici sti iz samega hrastovega lesa, prekrasno izdelani, dostojno resnobi Božjega sodnega stola. O klopéh, isto tako iz samega hrasta, — rekel je na Dunaji znan gospod, da v votivni cerkvi so komaj lepše.

V vsem presbiteriji vidi se po tléh premična orientalska preproga, narejena in sestavljena iz umetnega mozaika, izdelanega v mestu Halleinu. Kakor izmed vencev in cvetic vzdiguje se veliki altar. In kaj bi še rekel veličastnosti Vnebovzetja M. D. na vel. altariji! Kaj na stranskih altarijih o sveti čistiljivosti obraza sv. rednika Jožefa, in o nježni ljubkosti božjega Deteta? In kaj o nadzémeljski vzvišenosti sv. nadangelja Mihaela, mogočnega zmagovalca nad hudim duhom? Kaj bi govoril o barveni živosti, a vendar ne presiljenosti na slikah? Da, poleg verlo častne omenitve kiparja in pozlatavja gosp. Ant. Kušljana, in umetnega mizarja g. Vinka Umeka, stavim pravično slavo akademičnemu slikarju g. S. Ogrinu, ki je istinito izobražen umetnik, zares slikar, ne samo navadnih človeških portretov, nego i svetih idealov. Vsi trije umetniki naj bodo s tim cerkvenim predstojništvom živo priporočeni.

Po končani cerkveni slovesnosti sošel se je zali venček plemenitih gostov in prijateljev v župnijskem dvoru, med drugimi slavnoznani jubilar in starosta hervatskih literatov, presvetli gospod pl. Kukuljevič-Sakcinski, bivši veliki župan v Zagrebu, in verlega otca jako vredni sin Božidar pl. Kukuljevič-Sakcinski, kr. kotarski podnačelnik v Samoboru, visokorodne dame grofinja Auerspergova in baroninja Gageruova, znane dobrotnice naše cerkve; dalje veleč. gg.: S. Zadnik župnik Čatežki, gradjanske župnije upravitelj Franjo Forko, rudarski župnik Gjuro Benak, franjevački gvardijan o. Feliks, in več druge jako vredne gospode. Med običajnimi napitnicami je bila ona domačega župnika na Njega veličanstvo presvitl. cesarja Franja Josipa in na složno delovanje deržave in cerkve sprejeta kar z navdušenostjo in petjem avstr. himne. Splošen odziv razlegal se je tudi na napitnico verlega stoloravnatelja pl. Kukuljeviča-Sakcinskega na domačega kučigazdo, omenjajoč, da tako lepih in krasnih, tako vrednih in lepo vredjenih božjih domov, kakti je ovi, ima malo Hervatska i Slovenija. —

V nastopnem letu želimo obhajati nove lepe cerkvene slovesnosti, pred vsim stoletnico župnije, ako bo

uogoče, posvečevanje cerkve, in tudi dušno obnovenje: sv. misijon. Dal Bog!

Iz Primorskega. (Zvezda „Danica“, in „Brezmadežna.“*) Jako ste me razveselili s knjigo „Die Wunder von Lourdes.“ Imam neko knjigo astronomično „Die Wunder des Himmels von dr. Littrow, a mnogo zanimivejša dušno astronomična knjiga je: „Die Wunder von Lourdes.“ Ravno v tem smislu bi se dala lepa razprava napisati: o zvezdi Devici zgodnji Danici, ki krasno sije z nadzemne domačije itd. Saj pravi sam A. Schott v isti knjigi: (14. kapit. Eine mythologische Untersuchung p. 151), da so že judje in ajdje pripovedovali o Devici. Ovidij jo imenuje *Astraea* - Zvezdnica (Devica), popisovaje štiri svetovne dobe zveršujoč pravi:

Evanuit pietas et virgo caede madentes

Ultima coelestium terras Astraea reliquit.

(Ni je pobožnosti več, ker zadnja zmed boginju devica Zvezdna pustila je svet s pobojem mnogim oskrunjen.)

Kakor pesnik Ovidij obupno končuje, toliko veselejšo prihodnost naznanja Virgilij s prerokovavnimi versticami:

Magnus ab integro coelorum nascitur ordo,

Jam nova progenies coelo demittitur alto.

Jam redit et virgo, redeunt Saturnia regna.

(Nov popolnoma red z nebes na zemljo prihaja,

že se z nebnihi višav čverstejši rod prikazuje,

že se devica povrača in ž njo vred Božje kraljestvo.)

Naša slovenska beseda „devica“ je iz korena dev — div, ki pomenja svetla. Saj pojemo o Njei:

Ena zvezda prikazala

S temnih je oblakov se;

Lepši kot družica zala,

Lepši kakor zvezde vse itd.

Zvezda danica ni vselej danica (*venus*), je tudi večernica, kadar zvečer sveti. Marija je svetla zvezda na večer našega življenja. Učeni prof. dr. J. Scheben piše: „Ko se svet bliža večeru svojega obstanka, glej, mu zasvetite dve svetli zvezdi: „Brezmadežno spočetje Marijino in nezmotljivost Papeževa.“ —

O podobi zvezde Danice (*Venus*) z Marijo Devico bi se dalo še v marsikterem obziru kaj povedati: da je silno važna zvezda za premérjanje nebeških prostorov in daljave solca od zemlje, — kdor Marijo časti, ložej preméri nezmérne prostore duhovnega neba (vide s. Albertus Magnus, s. Alphonsus Lig., s. Bernardus, „sine fine dicentes!“) Najviše gore ima neki zvezda Venera: Schröter je preračunil, da so gore na Veneri, ki segajo do 6 milj visoko nad poveršje!.. Tudi nje krog okrog solca je naj bolj okrogel med vsemi premičnicami. („Die Bahn ist die kreisförmigste unter allen Bahnen der Planeten.“ Littrow p. 288.) i. t. d. . . .

Odpustki za božični dan.

Da bi verniki božični praznik z večji pobožnostjo in z obilnišim sadom obhajali, so papež Sikst V s kratkim pismom „*Ut fidelium devotio*“ 22. okt. 1586 dali naslednje odpustke, ako verniki po vredni spovedi in sv. Obhajilu molijo dnevnice (*divina Officia*), ali pa so pri teh molitvah pričujoči v kateri koli cerkvi.

Odpustek 100 lét za jutrenice ali zornice in hvalnice (*pro Matutino et Laudibus*; — 100 lét za sv. mašo, kakor tudi za perve in druge večernice (tudi pro

*) Iz prijateljskega lista od mesca septembra, — pa brez zamere, kajti lepo se podá v čas. Vr.

Missa, tum pro primis et secundis vesperis); — odpustek 50 lét za prvo, tretjo, šesto, deveto uro (hora) in za sklep (kompletorij). (Gl. „Acta Ord. Min. Fasc. 11. 1887.)

Vincencijevi družbeniki zamorejo dobiti popolni odpustek z navadnimi pogojami.

Tako tudi, kleri so v rožnovenški bratovščini, ali pa v bratovščini za duše v vicah. (Gl. Ablassbrev.)

Pridi, mili Jezus!

Pridi, sladki Ženin duše,
Rajska rosa, Jezus moj!
Me poživi, reši suše. —
Naj na vék bom delež Tvoj.

Pridi, o Pastir premili!
Smili grešne se ovcé;
Zopet najdeno vštevili
Med ovčice Ti zvesté.

Pridi, pridi k sirotici,
Vsmiljeni Samarijan!
Naj zbudé Te mili klici,
Grešnih me ozdravi rán.

Le Ti sam serce utešiš,
Le Ti sam ga zveseliš,
Le Ti sam me, Jezus, rešiš,
Ako v sercu mi živiš.

Pridi, glej! sercé se taja —
Sladko vnéma se za-Té;
Pridi, mili Jezus z raja, —
Skrij v presveto me Serce!

Radoslav.

Razgled po svetu.

Laško. Terdovratne Lahe zopet obiskuje huda šiba. V pokrajini Kosenški so hudi potresi napravili veliko škodo. Našli so čez dvajset mertvih, več vasí je čisto posutih, več tisuč ljudi brez ostrešja.

Francosko. V Rim je te dni dospela že druga množica romarjev pod vodstvom učenega škofa Germain-a. „Le Moniteur de Rome“ pri tej priliki ne more prehvaliti Francije, kako je v tem in unem perva: v pričenanji papeževega jubileja, v brambi svobode sv. Očeta, perva za Petrov novčič, za Detinstvo, za misi-jone itd. itd. — Vse prav in dobro; ko bi le ne bila tudi precej spredej v klanji katoličanov, v preganjanji menihov, v metanji križev iz šole, spredej s svojim frama-sonstvom, s svojim neuravnim Parizom, s svojo vradno sovražljivostjo do papeža, Rima, in katoličanstva itd. Se vé, da to ni francoski narod, ampak mnogi izmed naroda!

Grevy, predsednik francoske republike, je 1. grud. odstopil, prisiljen, in zdajci so začele priprave za volitev naslednika. Pri drugem glasovanji je bilo od-danih 833 glasov, izmed kterih je Sadi — Carnot dobil 616 glasov in je torej postal predsednik republike na mesto odstopivšega Grevy-a.

Rim. Jubelejne slovesnosti se bodo verstile po tem le redu: 31. decembra bodo sprejeli sv. Oče med-narodne poslanštva laških in zunanjih odborov, ki jim bojo izročile darove za zlato mašo z vesoljnega sveta.

1. prosinca 1888 bodo sv. Oče opravili slovesno zlato mašo, pri kateri bodo pričujoče poslanštva vsakterih narodov.

2. prosinca bo v baziliki sv. Lovrenca slovesna akademija, pri kateri se bodo pre-slavljalé imenitue djanja iz življenja in papeštva Leona XIII. Med naj odličnejšimi učenjaki in pisatelji bodo sodelovali tudi nekteri uzoriti kardinali.

3. prosinca sprejmejo sv. Oče v baziliki sv. Petra romarje iz vsih italijanskih škofij.

4. in 5. pros. sprejmejo sv. Oče v posebno av-dienco mnoge poslanštva, razverstene po dotičnih na-rodih.

6. Sa. 3 Kraljev praznik se slovesno odprè vati-kanska razstava.

Drugo nedeljo v osmini razglašenja Gospodovega se bo doveršil veliki obred kanonizacije (prištetja med svetnike), sledeče nedelje pa se bojo oklicevale beatifi-kacije (prištevanja med blažene). Razun tega bode po raznih velikih rimskih cerkvah zahvalna služba božja za zlato mašo.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

V splošnji namen so za mesec gruden (december) priporočeni v molitev:

a) Glavni namen:

Sužnji lažnjive omike.

(Konec.)

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. očeta Leona XIII.)

Božja milost je k večnemu zveličanju neogibno potrebna, kajti človek ne more nič za večno zveličanje zaslužnega storiti brez milosti, t. j. brez nadnaravne Božje pomoči; to pa od narave že, do nje nikake pravice ne imajoči, moremo le po zasluženji Jezusa Kristusa doseči in s ponižno molitvijo in dobrimi deli, posebno s prejemom sv. zakramentov. To vé vsak kristjan, sej se mu to kot temeljna resnica sv. vere oznanuje. A v resnici muogi na to pozabijo, sledeč množici onih, ki živé, kakor so se v tako zvani dobri vzgoji naučili, kakor jim trezen um zapoveduje; ki v vsem, kjer njih slaba volja za višjimi, da, celo za temi zahtevami zaostaja, vidijo le človeško moč presegajoče pretiravanje. Kaj lahko se pri tem, sklicevaje se edino le na naravo, pozabi druga temeljna verska resnica, namreč nauk o podedovanem grehu, o popačenosti in slabosti naše narave. Kako lahko se pozabi, da je v Adamu človeški rod padel ter se pohabil, da je sam na sebi že k hudemu nagnjen, da brez posebne Božje pomoči niti svojega naravnega namena doseči ne more, kaj še le svojega nadnaravnega. V ti pozabljivosti se pozabi na molitev in ss. zakramente ter se živi po Pelagijevi krivi veri, ne pa po Kristusovih besedah: Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma! Ura skušnjave je takim ura padca, če ne še celo popolnega odpada. „Ko cerkev vse to vidi, ni li čisto naravno, da ji nepopisljiva žalost napolnjuje serce? Kajti Bog hoče, da se vsi ljudje rešijo ter do spoznanja resnice pridejo, kakor je Kristus prišel, da reši vse, kar se je bilo zgubilo, da otroke Božje razkropljene zopet zedini! A tudi cerkev od Boga v mater in učiteljico ljudstvom postavljena je kot dolžnica vseh vedno pri-

pravljena, da vzdiga padle, derži omahujoče, vračujoče z rokami objema, pterja dobre ter k boljšemu pospešuje.“ (Concil. Vatik.). To je mišljenje Serca Jezusovega in njegove cerkve, tako mišljenje mora tudi nas navdajati. Kakoršno mišljenje, takošno mora biti pa tudi djanje. V resnično kerščanskem življenji, v življenji po veri naj tedaj napačni svitlobi in napačni prosveti nasproti sveti naša luč pred ljudmi, da vidijo naša dobra dela ter hvalijo našega Očeta, ki je v nebesih. Sami krepko sovražniku nasproti stopimo, serčno se bojimo s sovražnikom, s framasoni. Prostopozidarstvo je Leon XIII zaznamoval kot sovražnika, ki sedinja v sebi vse zmote napačne, Kristusu sovražne prosvete, ki ji hoče z vsemi močmi obstoj zagotoviti, ki ima v svojem delovanji, žali, le vse preveč vpeha.

„Pa,“ pravijo sv. Oče, „vsaj dobro spoznamo, da ves naš trud ne more tega škodljivega plevela z njive Gospodove izrovati, ako nebeški Gospod nas delavcev v vinogradu ne podpira s svojo milostjo. Prosimo ga toraj pomoči z navdušenjem in s skerbjo, kakoršne skerblijivosti je treba v toliki nevarnosti in sili. Taki serditi boj od strani prostopozidarjev zahteva tudi obrambo, ki mu je kos: treba je, da se vsi dobri zjedinijo v velikanski družbi k delu in molitvi. Tedaj vas pozivljamo, složno, v gostih verstah in neustrašno se ustavljajte rastočemu pritisku spačenosti; pozivljamo vas, sklepajte roke med zdihovanjem in molitvijo, da sprositate od Boga blagor in vseh kerščanstvu, da pridejo zaslepljenci do spoznanja, da se slednjič umakne zmota resnici, pregreha kreposti. Vzemimo Marijo, deviško Božjo mater, za pomočnico in srednico, ki je že v svojem brezmadežnem Spočetji premagala satana. Ona bode zmagoslavno premagala tudi te brezbožne derhali, v katerih se očitno ponavlja kljubovanje in neukrotena brezvestnost in hinavščina onega hudobnega duha.“

b) Posebni nameni:

16. *Kvatre. S. Albina.* Katoliški knezi in njih sve-tovalci; zadeve več vdov; odstranjenje ovir pri zidanji.

17. *Kvatre. S. Lazar.* „Duhovni in obhajanci“; da bi se mnogi na duhu mertvi zbudili; neka redovniška družba in neka redovniška hiša.

18. *IV. adventna nedelja. S. Vunibald.* Posvečevanje nedelj; katoliško časnikarstvo; občinske volitve.

19. *S. Timotej in Mavra.* Kerščansko družbinsko življenje; mnogim ohranjenje zdravja; najrajst posebno priporočenih družin.

20. *S. Teofil.* Molitevno društvo za Nemčijo; katoliška Švica; skrivnim družbam zapisani; hudo skušan.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Dva bolehnata posebna dobrotnika dijaške kuhinje prav posebno priporočena za zdatno pomoč N. lj. Gospé presv. Jezusovega Serca. — Žena priporoča moža Materi B. dobrega svéta, da bi ohranil kerščansko serčnost, pa dobil kako primérno službo.

O p o m i n i .*)

(Šarovčev ~~†~~ *†. Mihael Opega.*)

IV.

Prevzetnežu.

Le nosi po konci glavo.
Le stopaj preširno! — Tako! — —
Vetrič bo smertni zavél,
In tvojo glavó,
In tvoje teló,
Oj čisto te v prah bo zmél — — —
In v drugo vetrič zapihljal bo,
In tvoj pepél in prah
Razperšil se bode na mah, —
Vetriček pa dalje vihrál bo. —

V.

Gizdalinu.

„Oj ti presneti lasjé,
Da nikdar mi prav ne stojé!
In hentane berke le-té,
Kako se nerodno deržé! —
In suknja in druga obleka,
Ki delati mora človeka,
Kako pač vse to mi stoji!
In lepé, ah! niso le-té oči,
In lice... zakaj mi pač ne rudí? — —
Oj srečna pač versta ljudi,
Ki so, ... ki so — — lepí!..“
Tako pred zercalom stoječ
In milo, premilo tožeč,
Priatelj si ti govoriš,
Sam sebi nesrečen se zdiš. — — —
Ubogi bedák!
Ko dušo ostavi teló,
Povedi, pokaj ti pač bo,
Si bil li tak ali ták! — — —
V preozko to rakev zapró,
In v grob te temán ponesó,
In tvoji lasje, in tvoje oči,
Vse tvoje telo bo — žertva perstí!

VI.

Lahkoživcu.

Živeti le zložno, le vedno lahkó,
To péče na zadnje, smert dela bridkó!

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. *Priserčna zahvala vsim p. n. častitim gospodom, ki ste se me pretekli teden prijazno spominjali. Pozdravljeni! Bog Vas ohrani! Andr. Čebašek.*

Iz Ljubljane. Novomašniki seraf. reda, imenovani v Dan. št. 47., so bili posvečeni 6. t. m., namesto 3., ker zaradi nepričujočnosti premil. gosp. kneza škofa so bili obroki posameznih posvečevanj nekoliko premaknjeni.

† Antonija Dogan, voj. Petrovčič, soproga dobro znanega mizarja g. Jau. Dogan-a, je previdena s ss. zakramenti, umerla 5. t. m. in je v molitev priporočena znanecem in prijateljem.

*) Glej 47. št.

V Gorici undan zbrani škofje se v skupnem pastirskem listu pritožujejo zoper brezbožne časnike (imenito zoper „Slovenski Narod“), kateri zaničljivo pišejo čez papeža in cerkvene reči, pohujšujejo narod in zlasti mladino s pretvezo, da delajo za omiko, in mešajo se celo v cerkvene zadeve ter se poganjajo za vpeljanje slovanskega jezika v cerkvene obrede, ako ravno se sicer za katoliško življenje nič ne menijo. Poslednjič duhovnom in klerikom resno prepovedujejo take časnike, bodi si politiške ali lepoznavske, naročevati, podpirati ali za uje pisati.

Benetke, Italija, 30. nov. 1887. **Prečast. Mons!** Dovolite, naj Vam naznanim, da ~~smo jaz~~ preč. gosp. misijonar Pavlin in njegov oče ~~na potu~~ v večno mesto; moj oče so me pa do semkaj (Benetke) spremili. —

Spominjal se Vas bom v vseh svetih mestih. (Bog plačaj dobroto! Vr.)

Tu na Laškem mislimo kake 3 tedne ostati.

J. M. Solnce.

Presvitli nadškof dr. Jož. Stadlar je s svoje poti z Dunaja, Gradca, Maribora in Ljubljane dospel v Sarajevo 22. nov.

Novosti. „Put u nebo“ imenuje se molitvenik, ki sta ga spisala presvitli nadškof Stadlar in kanonik dr. Andr. Jagatič. Obsega na 480 straneh polno lepega in dobrega blaga. List „Vrhbosna“ ga močno hvali. Cena 1 gld. 40 kr.

Zlato mašo, kakor zdaj naznanjajo, bodo sv. Oče Leon XIII obhajali vendar v Št. Peterski stoljnici. Velike vrata sicer ostanejo zaperte; v cerkev se bojo podali skoz stranske vrata, pa z vso slovesnostjo, kakor je bilo sicer o Veliki noči. Sv. maša bode tiha. Blagoslov po sv. maši bodo dali vesoljnemu svetu (Urbi et Orbi) z lože, ki bo postavljena znotraj cerkve.

V Boskovo društvo Salezijancev v Torinu je nedavno pristopil princ Avgust Czartoriski, rojen l. 1858, sin v Parizu živečega kneza Ladislava Czartoriskega in princezinje Marije Ampare, hčere kraljice Kristine Španske.

V Hermitage-u, v severni Ameriki, je 10. listopada umerl ondotni župnik prečast. gosp. Andrej Skopec v 85. letu svoje starosti. Rojen je bil 1802 v Polhovem Gradcu na Kranjskem ter bil misijonar v zveznih derzavah od leta 1845. Bog mu daj večni mir.

Duhovske spremembe.

V Goriski nadškofiji: Č. g. Fr. Kastelic postal vodja v vstavu zapuščenih otrok. Č. g. Jož. Faganelj, kapl. v Rencah, imenovan vikar v Biljah. Čast. g. De-Stefano Al. postal I. kapl. v Fiumizelu; na njegovo mesto pride č. g. Adam Zanetti, novomašnik čast. g. Stanel Karl pa za III. Č. g. J. Vuga gre iz Bilja v Solkan za kaplana; novomašnik Leop. Stubelj v Ročinj.

V Terzaški škofiji: Preč. g. kan. Mih. Debelak je postal škofijski komisar za mestno gimnazijo v Terstu; prečast. g. častni kan. Ferd. Staudacher pa ravno tako za realne šole.

Č. g. Fr. Mujesan, duh. pom. pri M. D. Pomočnici v Terstu, je prestavljen enako v Izolo. — Čast. g. Jož. Ivanjč. dozdej v višjih bogoslovskih šolah pri Avgustinu na Dunaju, imenovan je kapelan v avstrijskem kolegiju „all' Anima“ v Rimu.

Umerl je 18. nov. prečast. g. Anton Hrovatin, župnik pri novi cerkvi sv. Antona, kameruik Nj. Svetosti, častni kan., vitez Franc-Jozefovega reda itd. R. I. P.

V Lavantinski škofiji: Preč. g. Rup. Šuta, dek. v Zaverčah, je postal kn. šk. duhovni svetovalec; č. g. Mat. Stoklas, kapl. na Vidmu, postal je oskerbnik ondotne župnije. — Č. g. Ant. Vraz, župnik pri sv. Križu nad Mariborom, dobil je župnijo sv. Antona v Slov. goricah. Čast. g. Mat. Slekovec, kapl. pri Lovrencu na Dravskem polju, postal je župnik pri sv. Marku niže Ptujja.

Umerla sta čč. gg.: Ant. Suhač st, duh. v pokouju, 26. nov., in Matija Ferk nadzornik na Ptujem. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za ubožne dijake: Nektere dobre roke 50 kr. — Iz Preserja 1 gld. — Čast. g. administr. Fr. Kadunec 2 gld. — „V večno čast Božjo“ 4 gld. — Čast. gosp. župnik Anton Klemen 5 gld. — Gosp. posestnik Ant. Belec 2 gld. 50 kr. — Fr. L. 2 gld. — J. Z. R. 10 gld.; M. Š. R. 2 gld. s prošnjo za spomin pri sv. maši. — Prečast. g. dekan dr. J. Sterbenc 10 gld. „za vernega Miklavža.“ — Visokorod. gr. Sofija Auerspergova 2 gld. — Notranjec 1 gld.

Za sv. Očeta: Čast. g. adm. v Dragi Fr. Kadunec 3 gld. (za zlato mašo). — Gosp. Gašp. Jemec 5 gld. za zlato mašo. — S Kerke po čast. gospodu župniku J. Zorc-u 25 gld. (za zlato mašo). — Neka gospodičinja 5 gld.

Za Danski misijon: Iz Preserja 1 gld. — „V večno čast Božjo“ 10 gld. 10 kr. (v kuponih).

Za sv. Detinstvo: Čast. gosp. Ivan Sternad, kaplan v Ternovem, 9 gld. 80 kr. — Marija Franc 1 gld. — Frančiška Mavec 50 kr. — Čast. g. adm. Fr. Kadunec 2 gld. — Fr. L. 1 gld. — Po prečast. gosp. župniku J. Rozmanu 10 gld.

Za Marijanišče: Prečast. gosp. kan. dr. M. Leben 10 dld.

Za misijone: Prečast. gosp. dekan dr. J. Sterbenc staro moštranco in mnogo druge cerkvene robe.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: 8 gld. 40 kr. (v kup.) „v večjo čast Božjo.“

Za bratovščino za duše v vicah: Iz Preserja 1 gld.

Za bratovščino N. lj. Gospé presv. Serca: F. Božič 1 gld.

Za odkupovanje zamurcev Dahomejcev: Gosp. Fr. Omejic 1 gld.

Za afrikanski misijon: Fr. L. 1 gld.

Za družbo sv. Bonifacija: Fr. L. 1 gld.